

בש"פ 945/17 - תייסיר אלנבארי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 945/17

כבוד השופט ס' ג'ובראן
תייסיר אלנבארי

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 26.1.2017 במ"ת 7461-12-16 שניתנה על ידי
כבוד השופטת נ' בכור

י"א בשבט התשע"ז (7.2.2017)

תאריך הישיבה:

עו"ד משה מרוז; עו"ד וליד כבוב

בשם העורר:

עו"ד נעימה חנאווי-כראם

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפניי ערר בהתאם לסעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת נ' בכור) במ"ת 7461-12-16 מיום 26.1.2017 בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

ההליכים עד כה

2. נגד העורר הוגש ביום 5.12.2016 כתב אישום המייחס לו עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 וסעיף 335(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) יחד עם סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה); תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק; הפקרה אחרי פגיעה שגרמה לחבלה חמורה, לפי סעיף 64א(ג) לפקודה; והפקרה אחרי פגיעה, לפי סעיף 64א(ב) לפקודה. על פי עובדות כתב האישום, בערב יום 23.11.2016 התרחשה קטטה בין העורר ובין משפחתו של מוחמד אבו סלמי (להלן: מוחמד) ברמלה. בעקבות זאת, הגיע למקום סאלם אבו סלמי (להלן: המתלונן), אביו של מוחמד, והורה לבנו להתרחק ולהיכנס לביתם הסמוך. העורר קילל את המתלונן והמשיך להתקוטט עם מוחמד, אולם המתלונן הפריד בין הניצים ויחד עם בנו מוחמד הלכו לכיוון ביתם. אז נכנס העורר לרכבו, האיץ ונסע במהירות לעבר המתלונן, בתו אנואר ומוחמד, שהלכו אותה עת בצד הכביש, ופגע בעוצמה רבה במתלונן ובבתו. מוחמד, אשר קפץ הצידה, הצליח לחמוק מהפגיעה. מיד לאחר הפגיעה הנאשם נמלט במהירות מהמקום, כשהוא מותיר את המתלונן שרוע על הכביש ואת הבת חבוטה. כתוצאה מהפגיעה, נגרמו למתלונן שברים בבסיס הגולגולת ולבת נגרמו חבלות בידה וברגליה.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, המשיבה הגישה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר במעשים המיוחסים לו, וביניהן הודעותיהם של המתלונן, בתו ומוחמד ועדים נוספים. בנוסף, המשיבה טענה כי נגד העורר קמה עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(ב) לחוק המעצרים, זאת מאחר שהוא נכנס לרכבו וניסה לדרוס את מוחמד ושני אנשים נוספים שלא היו מעורבים בקטטה. עוד צוין בבקשה כי לעורר עבר פלילי ותעבורתי.

4. ביום 14.12.2016, ולאחר שהעורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה נגדו, בית המשפט הורה על הכנת תסקיר מעצר בעניינו. בתסקיר - שהוגש ביום 27.12.2016 - שירות המבחן התרשם כי קיים סיכון להישנות התנהלות אלימה במצבי לחץ ומורכבות משפחתית, שבה מתעוררים קונפליקטים של נאמנות ושייכות. עם זאת, צוין כי לאור תפקודו היציב של העורר בשנים האחרונות, בנוסף להעדר התנהגות אלימה בעברו, התגייסות בני משפחתו וחבריו לעזור בשחרורו ממעצר, עמדת המתלונן כי אינו מביע חשש מהעורר, והסכם הסולחה שנערך בין הצדדים, קיים סיכון ברמה בינונית להישנות התנהלות אלימה. בנוסף, שירות המבחן בחן שלוש חלופות מעצר שהוצעו על ידי העורר, והמליץ על שחרורו של העורר למעצר בית מלא בבית בן דודו ברהט, בפיקוחו ובפיקוח בני משפחה נוספים, ועל הטלת צו פיקוח מעצרים.

5. לאחר ששמע את טענות הצדדים בפניו בדיון ביום 28.12.2016, בית המשפט המחוזי הורה בהחלטתו מיום 26.1.2017 על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים. תחילה התייחס בית המשפט לשאלת קיומן של ראיות לכאורה, זאת לאור העובדה כי העורר חלק על אופן הצגת האירוע בכתב האישום. נקבע כי מהודעותיהם של שלושה עדים עולה מפורשות כי העורר הוא מי שדרס את המתלונן ובתו, וכי קיימות עדויות נוספות הקושרות את רכבו של העורר לאירוע הדריסה. על כן, נקבע כי נגד העורר קיימות ראיות לכאורה וכי אין בתיאור האירועים שקדמו למעשיו כדי לפגום בקיומה של תשתית ראייתית, או להפחית ממסוכנותו של העורר. בנוסף, נדחתה טענתו של העורר לקנטור מצד משפחת המתלונן. משכך, נקבע כי מעשיו של העורר מקימים עילת מעצר סטטוטורית, בשל מסוכנותו הגבוהה ובשל קיומו של חשש לשיבוש הליכי משפט או להשפעה על עדים, מקום בו מדובר בסכסוך אלים ומתמשך בין משפחות, שחרף קיומו של הסכם סולחה, עדיין לא חלף מן העולם. בית המשפט מצא כי עברו התעבורתי של העורר - 37 הרשעות תעבורה - לצד נסיבותיו החמורות של כתב האישום והסכסוך עם משפחת המתלונן, מעידים כי העורר מצוי בחזקת "פצצה מתקתקת" בכל הנוגע להתנהגות אלימה בכביש ומחוצה לו, לא רק כלפי המתלונן ומשפחתו, אלא כלפי הציבור כולו. בהתייחס לתסקיר המעצר, בית המשפט ציין כי העורר שלל כל התנהלות בעייתית או אלימה מצידו כלפי

המתלונן; כי הוא מנסה להיתפס כקורבן האירוע; וכי ניכר שאינו מכיר במאפיינים של אלימות בהתנהגותו. לבסוף, בית המשפט קבע כי אמנם להסכם הסולחה הוענקה חשיבות גבוהה בפסיקה, אולם אין מדובר בחזות הכל ובשסתום בטחון "הרמטי" להתנהגות אלימה של מי מהצדדים. לאור כל האמור לעיל, בית המשפט המחוזי קבע כי בשלב זה מסוכנותו של העורר אינה ניתנת לאיון על ידי החלופה המוצעת והמומלצת על ידי שירות המבחן.

על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

הערר

6. לגישת העורר, בית המשפט לא נימק כדבעי את החלטתו לסטות מהמלצת שירות המבחן ואף לא בחן את חלופת המעצר שהוצעה על ידו. לעמדתו, בית המשפט התעלם מההיראות והמוכנות של בני משפחתו של העורר לפקח עליו וכן התעלם מהתרשמות שירות המבחן ממנו כאדם נורמטיבי. העורר חוזר וטוען כי מכתב האישום נשמט פרטים מהותיים הנוגעים לרקע לאירוע הקטטה. לגישתו, מדובר היה בסיטואציה חד פעמית שאינה מאפיינת את צורת חייו – כפי שעמד על כך שירות המבחן. בנוסף, העורר מציין כי הוא בעל משפחה וילדים, ומשמש כמפרנס היחיד. לטענתו, משפחתו זקוקה לו וכן עליו להחזיר חובות לנושיו. לבסוף העורר חוזר ומדגיש את חשיבות הסכם הסולחה שנערך בין הצדדים ואת מעמדו בפסיקת בית משפט זה. כל אלו יחדיו מחייבים, לעמדת העורר, את שחרורו למעצר בית מלא בהתאם להמלצת שירות המבחן.

7. המשיבה, מצידה, סומכת ידה על החלטת בית המשפט המחוזי. לגישתה, בית המשפט העמיד לנגד עיניו את מכלול השיקולים הרלוונטיים וביניהם מסוכנותו הגבוהה של העורר כפי שעולה ממעשיו ועמדת שירות המבחן לפיה קיים סיכון בינוני להישנות המעשים. לעמדת המשיבה, בית המשפט ערך את האיזון הראוי בין אינטרס ההגנה על שלום הציבור לבין זכותו של העורר לחירות, ומצא כי בשלב זה לא קיימת חלופת מעצר שתסכון. לבסוף, המשיבה חוזרת ומדגישה כי אמנם הפסיקה הכירה בחשיבות מוסד הסולחה, אולם נקבע כי אין המדובר בחזות הכל.

דין והכרעה

8. לאחר שעיינתי בהודעת הערר, בתסקיר שירות המבחן ובהחלטת בית המשפט המחוזי, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בפניי, הגעתי לכלל מסקנה, לא בלי התלבטות, כי דין הערר להתקבל, במובן זה שיש מקום להורות על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, כפי שיפורט להלן.

9. המסגרת הנורמטיבית לדיון בענייננו קבועה בחוק המעצרים. כידוע, לפי סעיף 21(ב)(1) לחוק, בית המשפט לא יורה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים, ובלבד שנקבע כי קיימות נגדו ראיות לכאורה ועילת מעצר, ונמצא כי לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור לחלופת מעצר (ראו והשוו: בש"פ 8663/16 מדינת ישראל נ' גזאוי, בפסקה 10 (10.11.2016)). בנוסף, על בית המשפט לבחון האם ניתן להשיג תכלית זו באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני, חלף מעצר מאחורי סורג ובריח (ראו: סעיף 22(א) לחוק המעצרים; בש"פ 740/17 סיבג נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (26.1.2017); בש"פ 8389/15 אבו כאטר נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (27.12.15)).

10. בענייננו, אין חולק כי המעשים המיוחסים לעורר הם חמורים ומעידים על מסוכנות בלתי מבוטלת הנשקפת ממנו. הדבר נכון ביתר שאת מקום בו שירות המבחן התרשם כי קיים סיכון בינוני להישנות התנהגות דומה. לא ראיתי מקום להכביר במילים אודות חומרת מעשי האלימות בהם העורר נקט. ודוק, אפילו אם הייתי מוכן לקבל את טענתו כי מכתב האישום הושמט הרקע למעשים - ואינני נדרש לשאלה זו - אין בכך כדי להפחית ממסוכנותו. אי לכך, אני סבור כי קביעתו של בית המשפט המחוזי בדבר קיומה של עילת מעצר היא קביעה מבוססת.

11. עם זאת, כאמור, בית המשפט יורה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים, ככל שימצא כי לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה (ראו והשוו: בש"פ 6692/16 רז נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (11.9.2016)). במקרה שלפניי מצאתי כי ניתן להפיג במידה סבירה את המסוכנות הנשקפת מן העורר באמצעות שחרורו למעצר בפיקוח אלקטרוני. עיון בתסקיר המעצר שנערך בעניינו של העורר מלמד כי מדובר באדם מגובש, בעל יכולת ביטוי עצמי ותפקוד יציב במסגרות חיים שונות, אשר הביע רצון להתנהל באופן מאוזן ולשהות בהרחקה ממקום הסכסוך. בנוסף, התרשמתי מההיענות הגבוהה של קרוביו של העורר לקחת חלק פעיל בתפקיד הפיקוח עליו, ומכך שהוצעו שלוש חלופות מעצר, מתוכן נמצאה אחת כראויה, בין היתר נוכח ריחוקה מאזור מגוריו של העורר. בהקשר זה, שירות המבחן התרשם כי המפקחים המוצעים - בני משפחתו של העורר - מתאימים לביצוע התפקיד, וכי הרחקתו של העורר מאזור מגוריו עשויה לצמצם את הסיכון להישנות התנהלות אלימה כלפי קרובי משפחה המעורבים בסכסוך. בנוסף, יש ליתן את המשקל הראוי להסכם הסולחה שנערך בין הצדדים, ולעובדה שהמתלונן הצהיר כי אינו חושש מהעורר. כידוע, בפסיקה נקבע כי ככל שהסולחה תורמת להרגעת הרוחות ולשמירת השלום בין קורבן העבירה לבין הנאשם, ניתן להתחשב בה כבר בשלב המעצר (ראו למשל: בש"פ 441/14 אבו ג'אמע נ' מדינת ישראל (26.1.2014); בש"פ 5886/10 מדינת ישראל נ' אלטורי (16.8.2010) (להלן: עניין אלטורי)). אמנם לא נעלמה מעיני קביעת בית המשפט המחוזי כי הסכסוך בין המשפחות לא חלף מהעולם, אולם בנסיבות העניין הכף נוטה לעבר העדפת אמצעי שפגיעתו פחותה בחירות העורר. וכדברי השופט א' רובינשטיין בעניין אלטורי:

"העובדה שפעילות עבריינית מסוימת נקשרת לסכסוך משפחות, או לריב חמולות, מחייבת כמובן בחינה של כל רוחב היריעה - אך גם אין הנאשמים באירוע קונקרטי (להם כמובן עדיין עומדת חזקת החפות) יכולים להיות "בני ערובה" של הסכסוך הכולל, ומצוות המחוקק היא לבחון את האפשרות לאיין את מסוכנותם שלהם (ונוכחי, כי בעניינו מדובר בסכסוך שנמשך כארבע שנים וסופו אינו ידוע)". (שם, בפסקה י"ג)

כל האמור לעיל מובילני למסקנה כי בנסיבות העניין, יש לעצור את העורר בפיקוח אלקטרוני עם פיקוח הדוק, כדי להגשים את תכלית המעצר, ולאין את המסוכנות הנשקפת ממנו (ראו והשוו: בש"פ 309/17 טירי נ' מדינת ישראל (2.2.2017)).

12. סוף דבר, הערר מתקבל, במובן זה שהתיק מוחזר לבית המשפט המחוזי על מנת לקבוע את התנאים שבהם ישהה העורר בפיקוח אלקטרוני ואת זהות המפקחים עליו, וכל זאת לאחר שיקבל חוות דעת של הממונה על הפיקוח האלקטרוני, שיבחן האפשרות של התקנת איזוק אלקטרוני במקום שבו ימצא העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני.

העורר יישאר במעצר עד למתן החלטה אחרת על ידי בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, י"ב בשבט התשע"ז (8.2.2017).

ש ו פ ט
